

Мехико

Мехико

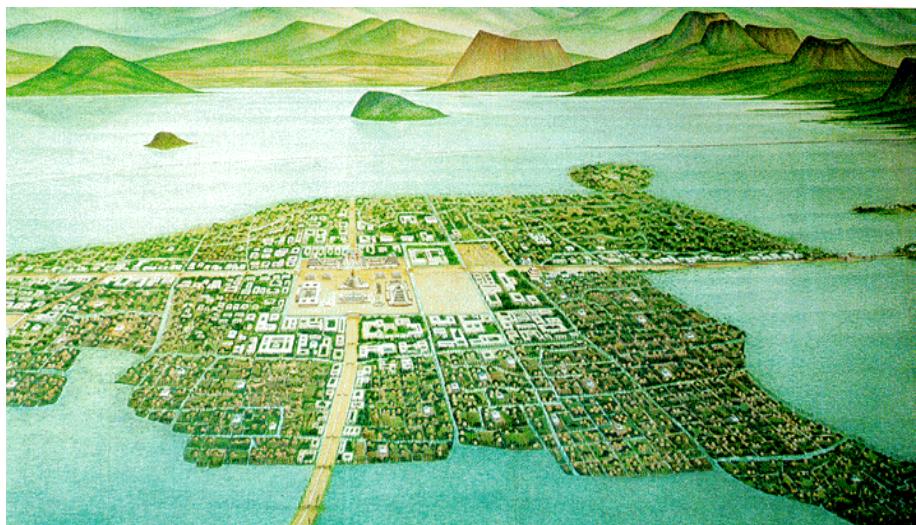
Алагалажәа

Зегыы ирдыруеит, Мехико – Мексика ахтнықалақъ шакәу. Шәааи, уажә ҳатаап Мехико. Еилахқаап ари ақалақъ дүзүү шықалаз атоурых, хрыз'елымхахап уи иадхәалоу ахтысқәа, хнеңааины иаҳбап атып өшүзакәа.

Мехико шықалаз атоурых

Мехико – Мексика ахтнықалақь ауп. Иахъатәи Мехико шытоуп ажәйтәтәи ақалақь Теночтитлан, атыпъан. Ақалақь Теночтитлан шыақәзыргылаз ацтекаа роуп. Ацтекцәа – Мексика инхоз ажәйтәзатәи хылтшытроуп. Теночтитлан иаанаго – «Ипъшьоу Акактус ақалақь» ҳәоуп.

Мехико ахъгылоу даара иуадағу тыпъуп. Ихытны ақалақь иаттало азиа ахықәан ауп уи ахықоу. Мехико иаакәышаны икоуп авулкантә шъхақәа. Убри ақынҭ ара лассы-ласс иқалалоит авулканқәа рөыхареи адғылтцысреи. Уамашәа иубартә икоуп, аиашазы,

ацтекцәа абас ишәартоу атыпъ ағы ақалақъ аргылара зыртаххаз. Икоуп ақалақъ аңдыртца иадхәалоу абри ағыза аллегенда. Тескоко азия ахықәан ирбейт акактус иқәтәаны амат еимызыжәжәоз ауарбажә. Ацтекцәа рзы ауарбажә Анцәа исимволуп.

Ацтекаа рапхъагылаңәа ари дыргоуп хәа ирыпхъаζеит, убри атыпъ ағғы ақалақъ аргылареи, ауаа рнырхареи иалагеит. Аллегенда излаҳәо ала акактус

Мексика иасимволхеит. Акактус Мексика ахәынҭқарратә герб иануп. Ашықәс өңүц азы ахәычқәа акактусқәа дырхиоит ахәмаргакәа рыла, ҳара ҳұны апъсаӡ шдырхио еипүш.

Мехико иазку аинтерес згоу ахтысқәа

Исыздыруам, ишәаҳахъоу, ишемаҳацу шәара Мексикеи Мехикои ртоурых, урт ирызку ахтысқәа. Иқалап ишәаҳахъоу ықазаргы. Аха ишемаҳаңғы рацәахап. Хтысқәак ұашыатәхап шәара шәзы, еғырт – ұашыатәхарым. Сара сезыскеуит шәара шәзызылымҳахаша атоурыхтә хтысқәа шәзеитахәара.

Мехико – мөхакы ҭбаарапа Афадатәи Аладатәии Америка зегыы иреиҳау ақалақъуп. Адунеи ағы шәагаала егырт ақалақъқәа раҳытә ағбатәи атып әаинакылоит.

Шәара зегыы иреиңбышәшьозар акәхап ашоколад? Мексикоуп ашоколад ахырызбаз. Нас убрантәи иара адунеи иахытқеит.

Шәтахызар агера жәга, шәтахызар ижәымган, аха Мексика инхойт, цъаргыы иупъымло ажъя. Уи авулкантә жъя ҳәа иашытоуп, Мексикоуп иара нхартә тыпс иахъамоу.

Шәара даара уамашәа ижәбоит, аха XVI-ашә Афадатәи Америка рапъхъаза икъыпъхызыз ашәкәй ахътытцыз Мексикоуп. Афадатәи Америка рапъхъазатәи ауниверситетгы ахъаартызыз Мехико ауп, убригы XVI ашәышықәсазы.

Мексикаа атәреи атتاарадырреи ишырзааигәо зәэ орацәоуп. Иңоушьаша, астрономцәа адунеизегътәи реизара ду рапъхъаза акәны иахымфапъысыз Мехикоуп.

Мехико имфалъисит имачымкәа аспорттә еицлабрақәа. Иаххәап, 1968 шықәсазы Аолимпиада,

1970, 1986 шш. рзы ашъапылампыл азы ачемпионатқәа, 1978 шықәсазы Адунеизегътәи ауниверсиада.

Абасала Мехико егъырт ақалақықәа излареипъшым даара ирацәоуп. Мехикоуп иахыықоу ацәкәа реибашъра ахымфапъисуа, адунei ағы зегъ иреихау арена. Ацәкәа реибашъра Мексикаа рмилаттә спорт хккәа иреиуоуп.

Мехико икоуп Аладатәи Америка зегъы иреихау аконцерттә зал «Акапулько».

Мексикаа егъырт иреиипъшым рмилаттә чыскәа рылагы. Адунei ағы еицирдыруеит абарт ачысхккәа:

тако, бурито, кесадила, тортила. Зегызы ижәдүреит цезарь захъзу асалат. Ижәдүруама уи рапъхъаза иахықатаз? – Мехико ауп. Уи иқаитцеит италиатәи ахәықатцаф Цезарь Сардинни. Убри ала адунеи ағы зегызы деицырдыруа дәлалеит.

Ишәаҳахъазар акәхап арыжетә – текила ахъз. Уи мексикатәи милааттә рыйжетәуп.

Ижәдүруама шәара Мексика ишықоу адунеи ағы зегь реиха ихәуучу авулкан?

Иара аҳаракыра 13 метроуп иахықоу. Абри авулкан ағынытқа итаргылан иқатцоуп амардуан. Шәара ижәдүрүама Мексика ишықоу зегъ реиҳа зхытцуа атла. Уи аура 12 метра икоуп.

Мехико аблакыгартақәа

Мехико даара иңашъахәү қалақыуп. Ара икоуп 1400 монумент, 10 археологиатә зонақ, 80 инареиҳаны музеи, афольклортә центрқәа 10, 2000 иреиҳаны ақафуртқәа. Шәаαι ҳартааны иахбап Мехико аблакыгарта тыпқәа иреибүу хәа ипхъзо.

Ель Сокало

Мексика ахынзаназаазо зегъ реиха ипъшзоу, аинтерес зтцуу тыпъны ирыпъхъазоит Мехико ақалақъ ағы Ель Сокало. Уи аконституция аплаза ҳәа иашьтоуп.

Ель Сокало иатцанакуа абаҳчағы икоуп акрызтазкуа ө-хыбрак: Кафедрал Метрополитен, Амилаттә Хан. Ель Сокало иуникалтәу тыпъуп. Арақа еилаланы икоуп ажәйтәи ағатәи. Ираңдоуп ҳаамта иақәшәо аргылара пүшзақәа, адәқъанқәа, акахуажәыртакәа, ақыафуртакәа. Иара убри аамтазы, арақа икоуп ажәйтәзатәи ацтекцәа рынхартақәа рхылжәжәарақәа, ацтека рыбазаратәи зхәо.

Метропилитен кафедрал

Ари Акафедрал Ель Сокало атакырадгыл ағоуп иахъықоу. Метрополитен Кафедрал Аладатәи Америка икоу атыпқәа зегыы иреиҳау, зегъ реиха ижәйтәзатәу акоуп. Уи дыргылон чtt шыкәса инарзынаңшуа. Уи Аепархия адунеи ағы зегыы иреиҳауп. Ари аныхабаа еицирдыруеит уа ифныңуа «кафедрал абжықәа» ҳәа изыштыу амузикала.

Амилаттә Хан

Амилаттә Хан ыкоуп Мехико ақалақъ агәтаны, Ель Сокало иахъацанакуа атып ағы. Вашингтон икоу Афны

шкәакәеи, Москватәи Кремльи рѣнеиپىش Мексикатәи Амилаттә Хан ағы икоуп атәйла апреденти аихабыреи русбартақәа. Арақа иубоит даара ипъшзоу афрескақәа. Ихазыноуп ижәйтәзатәу, иқапшыны ишәу Ахан ахағера. Уи ахағератә ган қатоуп XV-ашәышықәсазы.

Чапультепек абаа

Чапультепектәи абна Мексика еиңирдыруеит. Уақа акәйн иахыықаз хыпъхъазара рацәала абаашқәа. Абаашқәа рығынтықа шәара ижәбоит ағыматәахә пәшзақәа, аиувелиртә усумтақәа, насты адаа ипъшзоу афрескақәа. Урт афрескақәа қартцеит еиңирдыруа

асахъатыхцәа. Абаашқәа ръкынтәи иаатуеит Мехико иссиру атыпъкәа.

Аиашазы абрантәи иубо Мехико апъшзара угәы азнархача-
*уеит, ахаан иухаштуам.

Темпло Маиор

Темпло Маиор иаанаго – «аныхабаа ду» ауп, иара пирамида пъшзоуп.

Уи ацтекаа рынцәахәкәа фыцъя ирызкуп – аибашьра анцәахәы, азы анцәахәы.

Апирамида иаваргылоуп ө-ныхабаак. Темпло Маиор итцәахуп даара акры зхыңцуа, дарагъ зыхә хараку ақазара аматәаркәа.

Ирыпъшааз 3000 қазаратә усумта, ацтекаа римпериа абәжәареи адуреи атәы ахәоит. Темпло Маиор

шыақәгылоуп акыр ахәтақәа рыла. Ара иубоит аа-тоннак иааниа ахаҳә гъежъ. Уа Амза Анцәахәы исахъа ануп.

Арақа икоуп өба еипүшу аибашьцәа ацтекаа ркультурақәа. Урт ауарбажә матәа ршәуп. Иара убасгы ара икоуп Анцәакәа руазә изку ауарбажә ахаҳәгъы, иупүлоит адамрақәеи аныҳәарта тыпъқәеи. Темпло Маиор Мехико ақалакъ ағы икоу зегъ реиҳа ипүшзоу, аинтерес здоу атыпъқәа.